

Міністерство освіти і науки України
Університет в Любляні, Словенія
Близькосхідний технічний університет, Туреччина
Центр антропології інституту археології та етнографії
Національної академії наук Азербайджану
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»

НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ФІЛОСОФСЬКО-ТЕОРЕТИЧНІ КОНТЕКСТИ ТА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

03-04 грудня 2021 р.

Дніпро

2021

УДК 303
ББК 63.3
Н 53

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради
(протокол № 3 від 16 грудня 2021 року)*

За редакцією:

ВИСОЦЬКА Ольга Євгенівна, д.філос.н., доц., завідувач кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР»

Рецензенти:

КРИВОШЕЙН Віталій Володимирович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

МУРАШКІН Михайло Георгійович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

ВАТКОВСЬКА Марина Григорівна, кандидат філософських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та методичної роботи, професор кафедри загальної, спеціальної педагогіки, реабілітації та інклюзивної освіти КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР».

Н 53 Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 03-04 грудня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». / Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. - 456 с.

У збірник вміщено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика», що присвячена найбільш важливим аспектам неперервної освіти; шляхам формування духовно-ціннісної сфери особистості; проблемам безпеки в сучасному світі, міжнародним відносинам в контексті сталого розвитку; перспективам розвитку вищої освіти та освіти дорослих, напрямкам становлення методологічної культури та професійних компетентностей вчителя Нової української школи. Також представлений досвід закладів вищої, середньої та дошкільної освіти щодо напрямків неперервної освіти для сталого розвитку, презентовано кращі практики упровадження її складових – громадянської, екологічної освіти; здоров'язберігаючих освітніх технологій.

Рекомендовано для науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої і післядипломної освіти, керівників закладів середньої та дошкільної освіти, працівників методичних служб, вихователів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

© Колектив авторів, 2021

© ДАНО, 2021

Ще одним цікавим онлайн-інструментом є Canva, за допомогою цього сервісу можна оформити різноманітний і якісний візуальний контент на заняттях словесності (інфографіка, комікси, логотипи, генератор мемів та ін). На сервісі є велика кількість різноманітних шаблонів, кожен з яких можна редагувати: змінювати кольори та розміри або розташування написів і шрифти, а також комбінувати наявні на сайті та завантажені файли. На сервісі можна створити шаблон сторінки соціальної мережі. Наприклад, студентам можна запропонувати заповнити соціальну сторінку від імені Лесі Українки, де вони можуть додати її друзів, фото та особисті думки від імені великої поетеси. Так завдання буде сприяти розвитку навичок пошукової діяльності студентів, творчого мислення та медіаграмотності.

Отже, з допомогою вищезгаданих сервісів заняття можна зробити значно яскравішим та сучасним. Така подача матеріалу дає змогу зацікавити студентів та спонукати їх до навчання.

Список використаних джерел

1. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Філончук І.В. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила. Стандарти. Відповідальність. Наукове видання. / К.: Майстер-клас, 2007. 272 с.
2. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс : Навчальний посібник. 3-є вид./ За ред. В.М. Кухаренко. Харків: НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. 320 с.
3. Технології дистанційного професійного навчання. Методичний посібник / [О. В. Базелюк, О. М. Спірін, Л. М. Петренко, А. А. Каленський та ін.]. Житомир: «Полісся», 2018. 160 с.

Василенко Тетяна Василівна

к. мед. н., асистент кафедри акушерства та гінекології ДДМУ

Василенко Артемій Анатолійович

студент III-курсу 2медичного факультету ДДМУ

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЕФЕКТИВНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Розвиток та вдосконалення комунікативних навичок поряд із професійними знаннями та вміннями є обов'язковим компонентом підготовки сучасного лікаря. Успішне освоєння даних навичок дозволяє значно покращити якість надання медичної допомоги та має складатися з кількох етапів, включаючи реальну взаємодію студента медичного вишу з пацієнтом. Професійна компетентність лікаря формується на основі базисних медичних навичок, наукового знання та моральних цінностей. Її основними компонентами є здатність набувати та використовувати знання, інтегрувати їх за допомогою клінічного мислення, а також реалізовувати та передавати їх у процесі комунікації з пацієнтами та колегами, керуючись етичними принципами. У цьому формування комунікативних навичок (КН), а саме розвиток здатності здійснювати ефективну комунікацію, нині стає одним із ключових завдань безперервної медичної освіти. Крім того, використання КН сприяє підвищенню якості життя самих лікарів, зниженню їх сприйнятливості до професійного стресу, зменшує професійне «вигоряння» та підвищує професійну самоповагу; на таких лікарів хворі рідше скаржаться, менше звинувачують їх у використанні службового становища чи недостатньо ефективному лікуванні. Вироблення КН у лікаря – важливе самостійне завдання професійної освіти, це було офіційно закріплено Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Основам спілкування з хворим необхідно вчити у медичному вузі, щоб потім лікар у процесі самостійного спілкування з пацієнтами, людьми з різними психологічними характеристиками, різного віку, рівня освіти, соціальної та професійної приналежності,

міг удосконалювати свої вміння та навички, адаптуючи їх до умов своєї професійної діяльності.

На початку навчання студенти взаємодіють з хворим наслідуючи міміку, жести, позу та стиль поведінки викладачів, чію роботу вони спостерігають. У міру накопичення досвіду професійного спілкування молодий лікар вже усвідомлено починає використовувати різноманітні психологічні навички, що полегшують спілкування з хворим. Чим більший стаж роботи лікаря, тим більше уваги він приділяє психологічним аспектам діагностичного та терапевтичного процесів, що багато в чому забезпечує ефективність професійної взаємодії. Майбутній лікар повинен мати такі психологічні вміння: розуміти за невербальними сигналами емоційний стан хворої людини; розуміти та усвідомлювати невербальну інформацію; усвідомлювати та розуміти інтонаційні особливості мови пацієнта; приєднуватись до емоційного стану пацієнта; визначати індивідуальні розходження невербальних сигналів людей; розрізняти індивідуальні особливості мовної поведінки людей. Виділяють такі види комунікативних навичок лікаря: психологічно правильно і ситуативно обумовлено вступати у спілкування; підтримувати спілкування, психологічно стимулювати активність партнера; психологічно точно визначати «точку» завершення спілкування; максимально використати соціально-психологічні характеристики комунікативної ситуації для реалізації своєї стратегічної лінії; прогнозувати можливі шляхи розвитку комунікативної ситуації, реакцію партнерів на власні акти комунікативних дій; психологічно налаштовуватись на емоційний тон партнерів зі спілкування; опановувати ініціативу та утримувати її у спілкуванні; провокувати бажану реакцію партнера зі спілкування; формувати та керувати соціально-психологічним настроєм партнера у спілкуванні.

Спілкування телефоном вимагає від студентів розуміння конкретних вимог та правил, необхідних під час розмови. Письмове спілкування вимагає від студентів запису точної початкової оцінки стану пацієнта та наступних щоденних ясних та коротких нотаток про хід роботи, записи щоденників, графіків призначення сильнодіючих препаратів, свідоцтв про смерть (розбірливо, чітко та точно). Комп'ютерний та електронний зв'язок вимагає від студентів-медиків достатнього обсягу компетентних навичок у галузі ІТ для забезпечення якісних електронних записів про стан здоров'я, знання комп'ютеризованих історій хвороби пацієнтів, факсимільного зв'язку та електронної пошти для зв'язку. Майбутнім лікарям доведеться спілкуватися з родичами, опікунами та колегами у сфері охорони здоров'я та соціального забезпечення, зберігаючи при цьому належну конфіденційність.

Дві методики особливо корисні протягом перших 2 років медичної школи: 1) відтворення ситуації зі спеціально підготовленими викладачами у ролі пацієнтів чи інших студентів; 2) використання відеоматеріалів. В результаті навчання студент-медик повинен мати наступні практичні навички: ідентифікувати ситуацію; вітати пацієнта належним чином; встановити причину візиту; висвітлити порядок денний візиту; встановити особистий контакт із пацієнтом; підтримувати конфіденційність зустрічі; отримати вичерпну інформацію про пацієнта та його історію; виявити думку пацієнта про проблеми зі здоров'ям та прогрес захворювання або терапії; вивчити фізичні та фізіологічні фактори пацієнта; вивчити соціально-психологічні та емоційні фактори пацієнта; обговорити попередні методи лікування; обговорити, як проблеми зі здоров'ям впливають життя пацієнта; обговорити питання способу життя та стратегії запобігання ризикам для здоров'я; уникати вказівок та навідних питань; надати пацієнтові

можливість та час, щоб поговорити; слухати хворого з безроздільною увагою; перевірити/уточнити інформацію; пояснити та обґрунтувати необхідність діагностичних процедур; адаптуватись до рівня розуміння пацієнта; розуміти думку пацієнта; визнавати досягнення/прогрес/проблеми пацієнта; виявляти турботу та співпереживання; підтримувати шанобливий тон; вміло завершити візит пацієнта; запитати, чи є ще щось, що пацієнт хотів би обговорити; обговорювати з пацієнтом подальші дії щодо профілактики, діагностики та лікування.

Виходячи з вищевикладеного, ми вважаємо, що, звичайного соціального досвіду студента недостатньо для успішного налагодження комунікацій, за яких молодому лікарю необхідно відповідати певним очікуванням пацієнта або медичному персоналу, що працює спільно з ним. Слід визнати справедливими слова Дж. Сілверман про те, що без адекватних комунікативних умінь наші знання та інтелектуальні зусилля легко витрачаються даремно. Однак успішна реалізація КН можлива тільки при володінні професійними навичками та вміннями, без яких лікар втрачає впевненість у правильності своїх дій та призначень, що незмінно призводить до втрати довіри з боку пацієнта.

Список використаних джерел

1. Заброцький М.М. Комунікативна компетентність вчителя: екопсихологічний вимір // *Практична психологія та соціальна робота*. 2009. № 6. С.1-4. 2. Мерзлякова О. Учителі й учні; мистецтво діалогу: семінар та тренінгові заняття психолога з педагогами / Редкол.: Т. Шаповал та ін. К.: Шк. світ, 2008. 352 с. 3. Савенкова Л. О. «Комунікативна атака» у формуванні навичок педагогічного спілкування // *Педагогіка і психологія*. 1998. № 4. С. 100-06.

Vasylenko Tatiana

*Candidate of Medical Sciences,
Assistant of the Department of Obstetrics and Gynecology, DSMU*

Vasylenko Artemiy

IIIrd year student of the medical faculty of the DSMU

CHRONIC FATIGUE SYNDROME IN MEDICAL STUDENTS

Recent times, there has been a persistent interest in the study of chronic fatigue syndrome (CFS) and emotional burnout syndrome (BOS), since emotional burnout is one of the most common problems in the modern world. This problem applies not only to people who are engaged in professional activities, but also to students. The majority of students, in a varying degree, feel the effect of emotional burnout, especially medical students are exposed to many risks of these syndromes due to the peculiarities of the educational process at a higher medical educational institution.

Scientific research in different countries around the world shows that the chronic fatigue syndrome is beginning to form in senior medical students. Working in the medical field puts before a person many different and often unusual requirements.

According to the WHO definition, «burnout syndrome is a physical, emotional or motivational exhaustion characterized by impaired productivity and fatigue, insomnia, increased susceptibility to physical illness, and the use of alcohol or other psychoactive substances to provide temporary relief that tends to the development of physiological dependence and (in many cases) suicidal behavior».

The term "burnout syndrome" was first used in 1974 by the American psychiatrist H.J. Freudenberger, who drew attention to this phenomenon in psychiatric workers and described it as "defeat, exhaustion or wear and tear that happens to a person as a result of sharply overestimated requirements for their own resources and forces" [5].

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ: ФІЛОСОФІЯ, КУЛЬТУРА ТА ОСВІТА. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ: ІДЕЇ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ.....	3
<i>Аксютін Д. В.</i> Епістемологічні передумови повороту постнекласичної думки до метаонтології особистості.....	3
<i>Айтов С. Ш.</i> Історична антропологія як філософія історії та формування освітою розуміння сучасної соціокультурної динаміки.....	5
<i>Sari Sh.</i> Spiritual and Moral Shades of Socio-Political Problems in Modern Poetry....	7
<i>Гнатюк Я. С.</i> Зовнішнє і внутрішнє в історії філософії як метатеорії.....	9
<i>Гайворонська Т. О.</i> Становлення глобальної свідомості в світі розвитку неперервної освіти.....	10
<i>Ісаєва С. О.</i> «Етика відповідальності» Еммануеля Левінаса як нововідкриття граничності комунікації в добу Постмодерну.....	12
<i>Делова Л. А.</i> Изучение традиционных нравственных парадигм как фактор формирования духовно-ценностной сферы личности.....	14
<i>Дицюра Н. О., Удовенко Н. В, Петренко Р. В.</i> Роль та значення духовних цінностей в становленні особистості школярів.....	15
<i>Долга О. Д.</i> Синкретизація критичного та емоційного мислення у технології «автентичної інтерпретації».....	17
<i>Лисоколенко Т. В.</i> Феномен гри: від сталості до полісемантизму.....	19
<i>Казмірчук А. С., Бондаренко А. С.</i> Світоглядні аспекти неперервної освіти: філософія, культура та освіта.....	21
<i>Міхайлова А. В., Малюта О. М.</i> Сучасна парадигма мислення та її проблематика.....	24
<i>Малярченко Л. В.</i> Формування духовно-ціннісної сфери особистості: ідеї та практична реалізація.....	25
<i>Мурашкін М. Г.</i> Філософія про вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння (релігієзнавчий аналіз).....	29
<i>Пічурін В. В.</i> Психологія особистості та її педагогічний потенціал.....	31
<i>Рогова О. Г.</i> Людинотворчий потенціал курсів морального спрямування (роздуми перед подією повернення етики в НУШ).....	33
<i>Ліницька І. В., Чиновата З. А., Рогов Б. В., Руденький Д. С.</i> Культурологія та фізика: гармонійний тандем. творчість Леонардо да Вінчі.....	35
<i>Романенко М. І.</i> Емоційний інтелект як проблема для нової української школи...	37
<i>Третьякова О. Є., Нашиванько О. В.</i> Основні напрямки розвитку відкритого духовного суспільства в Україні.....	39
<i>Прохоров А. В.</i> Масштабированные постнеклассические законы саморазвития человека.....	41
<i>Сагуйченко В. В.</i> Суспільні рамки якісної освіти: досвід ЄС та України.....	43
<i>Хромова О. І.</i> Синергетика як методологія неперервної освіти.....	45
<i>Швидун Л. Т.</i> Освітня мобільність в умовах пандемії: перспективи та ризики....	47
<i>Філіна І. О., Мизгіна Т. І.</i> Про послаблення логічного мислення: витоки проблеми.....	49
<i>Татарінова Є. С., Хорищенко Д. В.</i> Основні ідеї філософії Григорія Савовича Сковороди.....	51
<i>Шевченко Л. В.</i> Духовно-моральні цінності як першооснова виховання сучасного здобувача освіти і ЗДО.....	52
<i>Шабанова Ю. О.</i> Освіта розуміння та усвідомлення як умова неперервності.....	55
<i>Солоділова О. В.</i> Неперервна освіта як основа формування світогляду.....	57

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНА ОСВІТА: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. УПРАВЛІНСЬКІ КОНТЕКСТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ. ВИЩА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ. РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	59
<i>Береда Т. М.</i> Удосконалення механізмів управління професійним розвитком педагогічних працівників у закладі загальної середньої освіти в умовах змішаного навчання.....	59
<i>Богодист М. І., Самодумська О. Л.</i> Навчальні проєкти у неформальному освітньому просторі дорослих.....	61
<i>Братаніч Б. В., Кравченко Л. А., Струкова Т. А.</i> Освіта для сталого розвитку як основа системних освітніх реформ.....	63
<i>Багнюк С. С., Шпак Х. М.</i> Неперервна освіта для сталого розвитку: теорія та практика.....	65
<i>Huseynova P.</i> Intigam Specific Features of Social Adaptation of a Child from an Incomplete Family.....	67
<i>Турута О. В., Жидкова О. О.</i> Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент інноваційного розвитку сучасної освіти.....	69
<i>Яшина О. М.</i> Державне управління сферою культури: формування духовно-ціннісної сфери особистості.....	70
<i>Гордєєва О. І., Косміна І. А.</i> Принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок як інноваційний підхід в освітній діяльності.....	72
<i>Pashayeva T. Sh.</i> Pedagogical Environment in Azerbaijan in the Period of Safarali Bey Valibayov.....	74
<i>Бондаренко О. М., Ткаченко В. М., Козуб К. І.</i> Онлайн-інструменти для організації дистанційного навчання.....	75
<i>Василенко Т. В., Василенко А. А.</i> Навчання студентів ефективній комунікації....	77
<i>Vasylenko T., Vasylenko A.</i> Chronic Fatigue Syndrome in Medical Students.....	79
<i>Демченко Т. В., Гарагуля І. С., Василенко Т. В.</i> Використання у навчанні кейс-методик під час пандемії COVID-19.....	81
<i>Гашинова К. Ю., Дитятковська Є. М., Корецька О. В., Дмитриченко В. В., Коваленко О. Ю., Разумний Р. В., Недогібченко Н. О.</i> Методика проведення тематичного удосконалення з алергології для лікарів-стоматологів.....	84
<i>Гарагуц С. Л., Миколайчук В. В.</i> Мотивація професійного зростання студентів в умовах впровадження концепції неперервної освіти.....	85
<i>Гашинова К. Ю., Коваленко О. Ю., Разумний Р. В., Рудакова В. В., Суська К. С., Бойко О. О.</i> Особливості практичного навчання студентів раціональному та безпечному використанню лікарських засобів на курсі «Клінічна фармакологія».....	87
<i>Гетман М. Г., Сімонова Т. А., Писаревська О. В., Пісоцька Л. А., Лакіза Т. В.</i> Особливості викладання внутрішньої медицини для випускників зі спеціальності «Магістр медицини».....	89
<i>Делова Л. А.</i> Особенности работы высшей школы в условиях антиковидных ограничений.....	91
<i>Жержова Т. А., Островська С. С.</i> Інновації у симуляційному навчанні на кафедрі акушерства, гінекології та педіатрії.....	92
<i>Зубарева С. О.</i> Проблемні напрями дистанційної освіти.....	93
<i>Жержова Т. А., Островська С. С.</i> Використання дистанційних методів навчання в умовах пандемії COVID-19.....	95
<i>Гашинова К. Ю., Коваленко О. Ю., Дмитриченко В. В., Родіонова В. В., Коваленко О. М.</i> Лекція, як важливий фактор навчання студентів-стоматологів у медичному університеті.....	97
<i>Жержова Т. А., Островська С. С.</i> Анкетування студентів у навчальному процесі	98
<i>Кондра О. В.</i> Тестування як необхідний елемент навчального процесу.....	99